Traducere din limba engleză în limba română

Ref. Ares(2025)3875954 - 14/05/2025

AMENDAMENTUL nr. 1

la Acordul de finanțare
Republica Moldova - „EU4 Redresare și Reziliență
Măsura anuală în favoarea Republicii Moldova pentru 2021"
Cris nr. NDICI-GEO-NEAR/2021/43052 (44614) - OPSYS ACT-60722 cu referință la JAD.956852

Comisia Europeană, denumită în continuare „**Comisia**", acționând în numele Uniunii Europene, denumită în continuare „**UE**",

pe de o parte, și

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „**Partenerul**", reprezentat de Prim-ministru,

pe de altă parte,

au convenit după cum urmează:

Acordul de finanțare menționat mai sus, semnat la 09.11.2022, se modifică după cum urmează:

Condiții speciale

Articolul 1 – Caracterul acțiunii

Articolul 1.2 se înlocuiește cu următorul text:

„Costul total estimat al acestei acțiuni este de 23 000 000 EUR, iar contribuția maximă a UE la această acțiune este stabilită la 23 000 000 EUR."

Anexa I: Dispoziții tehnice și administrative pentru punerea în aplicare (TAP)

Noua versiune a Anexei I este atașată la prezentul Amendament.

Toate celelalte clauze și condiții ale Acordului de finanțare rămân neschimbate.

Amendamentul intră în vigoare la data la care este semnat de ultima parte.

Se întocmește în două exemplare originale, unul fiind înmânat Comisiei și unul Partenerului.

Încheiat la Chișinău — Încheiat la Bruxelles

În numele Partenerului: Dorin RECEAN	În numele Comisiei: Adrienn KIRALY

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU

Traducere din limba engleză în limba română

Prim-ministru al Republicii Moldova Semnătură: Data:	Director pentru Vecinătatea de Est şi Consolidarea Instituţiilor Direcţia Generală Vecinătate şi Negocieri pentru Extindere Semnătură: */semnat/* Data: *29.04.2025*

Anexă: Anexa I: Dispoziţii tehnice şi administrative EU4 Redresare şi Reziliență (2 exemplare)

Traducere din limba engleză în limba română

ANEXA 1: Dispoziții tehnice și administrative

1.1. Tabel rezumat al activităților

1. Titlu **CRIS/OPSYS** **Actul de bază**	Eu4 Redresare și Reziliență Măsură anuală în favoarea Republicii Moldova pentru 2021 Număr CRIS: NDICI-GEO-NEAR/2021/43052 - OPSYS ACT-60722 cu referință la JAD.956852 Finanțat în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI)
2. Inițiativa „Echipa Europa"	Nu
3. Zona care beneficiază de acțiune	Acțiunea se va desfășura în Republica Moldova
4. Document de programare	Programul indicativ multianual (PIM) 2021-2027 pentru Republica Moldova[1]
5. Legătura cu obiectivele/rezultatele preconizate ale PIM relevante	Prioritatea 1: Economie reziliență, sustenabilă și integrată Prioritatea 3: Reziliența în materie de mediu și climă Prioritatea 5: Societăți reziliente, echitabile și incluzive
Domenii prioritare și informații sectoriale	
6. Domenii prioritare, sectoare	Industrie (321), Politici și reglementări comerciale (331), Protecția mediului în general (410)
7. Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD)	Obiectivul principal de dezvoltare durabilă (ODD) ODD 8: Promovarea unei creșteri economice durabile, incluzive și sustenabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a locurilor de muncă decente pentru toți Alte ODD-uri semnificative (până la 9) și, după caz, obiective specifice: ODD 1: Eradicarea sărăciei sub toate formele sale ODD 5: Realizarea egalității de gen și emanciparea femeilor ODD 9: Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării incluzive și durabile și încurajarea inovării ODD 3: Sănătate și bunăstare ODD 7: Energie accesibilă și curată ODD 11: Orașe și comunități durabile ODD 12: Consum și producție responsabile ODD 13: Luarea de măsuri urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru dezvoltarea durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltarea durabilă (adică tehnologie, comerț)
8 a) Codul (codurile) DAC	Cod DAC principal - sector - procentaj

REPUBLICA MOLDOVA, MUN. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

	32130 - Dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii (IMM) 27 % Subcod 2 - sector – procentaj 33110 - Politica comercială şi gestionarea administrativă 10 % Subcod 3 - sector – procentaj 15110 - Politica sectorului public şi gestionarea administrativă 12 % Subcod 4 - sector – procentaj 41010 - Politica de mediu şi gestionarea administrativă 51 %			
8 b) Principalul canal de distribuţie	*42000 - Comisia Europeană*			
9. Obiective	□ Migraţie x Climă □ Incluziune socială şi dezvoltare umană[2] x Gen □ Biodiversitate □ Drepturile omului, democraţie şi guvernare			
10. Marcaje (din formularul DAC)	**Obiectivul general al politicii**	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Dezvoltarea participării/buna guvernare	□	□	x
	Ajutor pentru mediu	□	□	x
	Egalitatea de gen şi emanciparea femeilor şi fetelor	□	x	□
	Dezvoltarea comerţului	□	□	x
	Sănătatea reproducerii, a mamei, a nou-născutului şi a copilului	x	□	□
	Reducerea riscului de dezastre	□	x	□
	Incluziunea persoanelor cu dizabilităţi	□	x	□
	Nutriţie	□	x	□
	Marcaje ale Convenţiei RIO	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Diversitatea biologică	x	□	□
	Combaterea deşertificării	-	□	□
	Atenuarea schimbărilor climatice	□	□	x
	Adaptarea la schimbările climatice	□	□	x

Traducere din limba engleză în limba română

11. Marcaje interne	**Obiectivele politicii**	**Nu este vizat**	**Obiectiv semnificativ**	**Obiectiv principal**
	Digitalizare	☐	x	☐
	Etichete: conectivitate digitală		x	
	guvernanță digitală		x	
	antreprenoriat digital		x	
	crearea de locuri de muncă		x	
	competențe/alfabetizare digitală		x	
	servicii digitale			
	Conectivitate	x	☐	☐
	Etichete: transport		☐	☐
	people2people		☐	☐
	energie		☐	☐
	conectivitate digitală		☐	☐
			☐	☐
	Migrație	☐	x	☐
	Reducerea inegalităților	☐	x	☐
	Covid-19	☐	x	☐
INFORMAȚII BUGETARE				
12. Sumele în cauză	Linie bugetară: 14.020111 - Vecinătatea estică Costul total estimat: 23 000 000 EUR Suma totală a contribuției de la bugetul UE: 23 000 000 EUR			
MANAGEMENTUL ȘI PUNEREA ÎN APLICARE				
13. Modalități de punere în aplicare (tipul de finanțare și modul de gestionare)	Modul de funcționare a proiectului **Gestionare directă** prin: - Subvenții - Parteneriate - Achiziții **Gestionare indirectă** cu entitatea (entitățile) care urmează să fie selectată (selectate) în conformitate cu criteriile stabilite în secțiunea 3.1.3.			

[1] Va fi adoptat în prima jumătate a anului 2022

[2] Pentru vecinătate, activitățile legate de educație vor fi incluse în obiectivul „Incluziune socială și dezvoltare umană", în conformitate cu orientările de programare NDICI-GE.

1.2. Rezumatul acțiunii

Traducere din limba engleză în limba română

Această acțiune va contribui la dezvoltarea economică reziliență, durabilă și incluzivă a Republicii Moldova (denumită în continuare „Moldova") și va deschide calea către o tranziție ecologică completă pentru aceasta.

Acțiunile propuse vor oferi sprijin pentru punerea în aplicare a următoarelor două priorități, stabilite în Programul indicativ multianual 2021-2027[3] al Uniunii Europene și Republicii Moldova.

Prioritatea A: „Economie rezilientă, durabilă și integrată":
- Sprijinirea IMM-urilor, în special în zonele rurale și a celor deținute de femei, și asigurarea unui acces mai bun la finanțare pentru acestea. Acest lucru va fi realizat prin contribuția financiară la programele naționale relevante de sprijinire a IMM-urilor și la Platforma de investiții pentru vecinătate (NIP).
- Îmbunătățirea climatului de afaceri prin facilitarea comerțului, sprijinirea aderării Republicii Moldova la Convenția privind regimul de tranzit comun bazată pe software-ul NCTS (Noul sistem computerizat de transport în comun) faza 5.
- Creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare, ceea ce va conduce la creșterea siguranței alimentare, a cererii și a accesului pe piață, cu efecte pozitive asupra economiei naționale.

Prioritatea B: „Reziliența la schimbările climatice și de mediu":
- Sprijinirea unei agende verzi transformatoare pentru Republica Moldova, pe baza Pactului verde european[4], pentru a crea un cadru solid pentru dezvoltarea unei economii verzi și durabile. Acțiunea va extinde inițiativele verzi anterioare de succes, cu scopul de a crea condiții favorabile, precum și de a crește gradul de conștientizare și capacitatea în domeniul economiei circulare, al energiei și al schimbărilor climatice.
- Sprijinirea punerii în aplicare a inițiativelor ecologice și a proiectelor eco-inovatoare, având în vedere și atragerea de investiții private. Această acțiune va facilita, de asemenea, parteneriatele și, eventual, va testa noi modele de afaceri în conformitate cu abordarea economiei circulare a lanțurilor valorice și a tehnologiilor ecologice eco-inovatoare.
- Sprijinirea consolidării capacității instituțiilor publice în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației din capitolul „Mediu" al Acordului de asociere UE-Moldova (AA), demonstrând mai multe beneficii colaterale ale combaterii poluării.

Acțiunea este aliniată la politicile și obiectivele naționale definite în documente-cheie, precum Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030"[5] și proiectul unui nou document de politică privind gestionarea calității aerului.
Aceste eforturi sunt în conformitate cu Agenda de asociere 2021-2027 (care urmează să fie adoptată), Planul de redresare economică pentru Moldova și documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei din 2 iulie 2021 privind prioritățile Parteneriatului estic după 2020[6], cu planul său economic și de investiții și cele cinci inițiative emblematice pentru Moldova.

---

[3] Urmează să fie adoptat în prima jumătate a anului 2022

[4] COM(2019)640 din 11.12.2019

[5] Republica Moldova GD. Nr. 377/2020

[6] SWD(2021) 186 final

Traducere din limba engleză în limba română

2. DESCRIEREA ACȚIUNII

2.1. Obiective și rezultate preconizate

Obiectivul general (Impactul) acestei acțiuni este de a contribui la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă și incluzivă, precum și de a pregăti terenul pentru o tranziție ecologică completă în Republica Moldova.

De asemenea, aceasta va spori reziliența Moldovei în ceea ce privește răspunsul la nevoile urgente ale autorităților centrale și locale din Republica Moldova, precum și ale populației, care rezultă sau ar putea rezulta din războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

Obiectivele specifice (Rezultatele) acestei acțiuni sunt următoarele:

1. Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri;

2. Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformatoare, realizând totodată proiecte cheie în domeniul ecologic, al eficienței energetice și al utilizării eficiente a resurselor, precum și proiecte eco-inovatoare, și îmbunătățind sistemul de monitorizare a calității aerului și a mediului.

Având în vedere consecințele imprevizibile ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, obiectivul specific (rezultatele) acestei acțiuni sunt, de asemenea:

3. Pentru a răspunde nevoilor imediate ale populației afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei:

- consolidarea rezilienței Moldovei pentru a face față situațiilor de criză, cum ar fi afluxul mare de persoane care fug de război, ca urmare a războiului din Ucraina, prin dezvoltarea infrastructurilor pentru salubritate, hrană, adăpost și pentru a permite tranzitul ordonat al persoanelor care doresc să părăsească Moldova;

- răspunsul la nevoile victimelor conflictului armat din Ucraina care sunt temporar stabilite în Moldova, pentru a beneficia de standarde socio-economice minime;

- combaterea migrației ilegale și a strămutării forțate cauzate de conflictul armat.

4. Consolidarea rezilienței și dezvoltarea capacităților de răspuns la impactul generat de război:

- consolidarea capacităților de răspuns la amenințările aduse securității cibernetice și a securității informațiilor, precum și la amenințările hibride, prin contribuția la crearea unui mediu digital rezilient, în conformitate cu standardele și principiile drepturilor omului;

- consolidarea rezilienței economice și sprijinirea persoanelor, comunităților, instituțiilor și țărilor pentru a se recupera rapid după șocurile conflictului armat;

Traducere din limba engleză în limba română

• consolidarea rezilienței societății, inclusiv prin sprijinirea luptei împotriva dezinformării și prin promovarea unui mediu propice pentru mass-media, societatea civilă și sprijinirea persoanelor strămutate intern și a persoanelor care fug de război;

• contribuirea la consolidarea rezilienței energetice a țării prin refacerea și consolidarea capacității sale de producție, inclusiv prin îmbunătățirea securității energetice și diversificarea surselor de energie;

• consolidarea rezilienței instituțiilor la nivel național și local și promovarea cooperării internaționale, inclusiv sprijinirea integrării europene.

2.

Rezultatele care urmează să fie obținute prin această acțiune și care contribuie la obiectivele specifice corespunzătoare (rezultate) sunt:

1.1 IMM-urile sunt sprijinite într-un mod favorabil egalității de gen, inclusiv în ceea ce privește valorificarea noilor oportunități în domenii cu potențial ridicat de creștere, cum ar fi agricultura (adaptarea la consecințele schimbărilor climatice, agricultura durabilă și soluții bazate pe natură în utilizarea terenurilor), producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale, precum și îmbunătățirea accesului la finanțare;

1.2 Capacitățile de facilitare a comerțului ale serviciului vamal al Republicii Moldova sunt îmbunătățite și sunt sprijinite lucrările pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului unic vamal (SW);

1.3 Capacitățile naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare sunt sporite;

2.1 Cadrul socio-economic necesar pentru o tranziție verde în vederea unei tranziții verzi pentru Moldova este în vigoare;

2.2 Implementarea de proiecte-pilot ecologice în domeniul energiei și al inovării ecologice, cu scopul de a atrage investiții private;

2.3 Creșterea capacității instituțiilor publice de a pune în aplicare legislația prevăzută în capitolul „Mediu" din Acordul de asociere UE-Moldova (AA).

2.2. Activități orientative

<u>În ceea ce privește prioritatea A – Economie rezilientă, durabilă și integrată</u>

În cadrul Rezultatului 1.1 IMM-urile sunt sprijinite într-un mod favorabil egalității de gen, inclusiv în ceea ce privește valorificarea noilor oportunități în domenii cu potențial ridicat de creștere, cum ar fi agricultura (adaptarea la consecințele schimbărilor climatice, agricultura durabilă și soluții bazate pe natură în utilizarea terenurilor), producția

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

industrială, ecologizarea economiei şi pieţele digitale, precum şi îmbunătăţirea accesului la finanţare.

- Cofinanţarea programelor naţionale sectoriale de sprijinire a IMM-urilor, sensibile la dimensiunea de gen, pe care organizaţia le pune în aplicare;

- Dialogul politic cu MEI şi sprijinul financiar pentru punerea în aplicare a Strategiei pentru o economie incluzivă, durabilă şi digitală până în 2030 şi a programului conex de sprijinire a IMM-urilor.

- Sprijinul financiar pentru beneficiarii selectaţi în cadrul programelor naţionale, în urma unor proceduri competitive, îmbunătăţind astfel accesul la finanţare, cu accent pe femeile antreprenoare din sectoarele în care acestea sunt subreprezentate;

- Partenerul de implementare va oferi cursuri de formare personalizate beneficiarilor granturilor, cu accent pe femeile antreprenoare din sectoarele în care acestea sunt subreprezentate.

Această acţiune va contribui la iniţiativa emblematică 1 a EIP: „Sprijinirea unei economii durabile, inovatoare, ecologice şi competitive".

În cadrul Rezultatului 1.2, Capacităţile de facilitare a comerţului ale serviciului vamal al Republicii Moldova au fost îmbunătăţite şi s-au întreprins lucrări de pregătire pentru implementarea ghişeului unic vamal (SW).

- Dezvoltarea sistemului naţional de tranzit (NTS) compatibil cu NCTS;

- Instruirea funcţionarilor vamali pentru a-i pregăti să lucreze cu sistemul şi să îl întreţină după perioada de garanţie;

- NTS va fi testat timp de un an. După perioada de testare, Comisia va evalua conformitatea cu NCTS şi va certifica că ţara poate adera la CTC pe baza noului sistem;

- Va fi lansat un studiu de fezabilitate privind ghişeul unic vamal;

- Anumite module ale sistemului informatic de gestionare vamală ASYCUDA World vor fi actualizate în conformitate cu prevederile noului Cod vamal.

Această acţiune va contribui la iniţiativa emblematică 2 a EIP „Stimularea comerţului între UE şi Moldova".

În cadrul Rezultatului 1.3 Capacităţi naţionale sporite de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare

- Achiziţionarea de echipamente de laborator (laboratoarele centrale de referinţă ANSA pentru siguranţa alimentară, fitosanitară şi sănătatea animală);
- Instruirea personalului implicat în testarea/implementarea metodelor (laborator, inspectori);

Traducere din limba engleză în limba română

- Validarea și acreditarea metodelor.

- Elaborarea procedurii de întreținere a echipamentelor achiziționate, gestionarea consumabilelor, instruirea continuă a personalului de laborator;

- Elaborarea/revizuirea planurilor anuale de monitorizare a reziduurilor;

- Comunicarea și sensibilizarea operatorilor din sectorul alimentar, având în vedere și inițiativa UE „De la fermă la consumator[7]"

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică 1 a EIP: „Sprijinirea unei economii durabile, inovatoare, ecologice și competitive".

<u>În ceea ce privește prioritatea B „Mediu și reziliență climatică"</u>

În cadrul Rezultatului 2.1 Cadrul socio-economic necesar pentru o tranziție verde în Moldova

Activități posibile:

- Crearea de platforme ale părților interesate pentru a permite o tranziție verde, având în vedere și stabilirea unor canale de proiecte (de exemplu, platforme ale părților interesate privind eficiența energetică și a resurselor, economia circulară, energiile regenerabile, schimbările climatice și bioeconomia);

- Crearea unui mecanism instituțional de coordonare pe mai multe niveluri privind politicile economice, comerciale și de mediu (de exemplu, Alianța pentru o tranziție verde).

- Furnizarea de asistență tehnică pentru completarea cadrului favorabil, în vederea facilitării introducerii de stimulente bazate pe piață care să reducă cu succes poluarea și emisiile de gaze cu efect de seră și care să genereze venituri fiscale pentru promovarea investițiilor ecologice;

- Furnizarea de asistență tehnică pentru promovarea activităților de durabilitate și ecologizare (de exemplu, sistemul de management de mediu și audit (EMAS) pentru îmbunătățirea performanțelor organizațiilor și instituțiilor publice în materie de mediu și dezvoltare durabilă, sistemul de etichetare ecologică sau achizițiile publice ecologice);

- Sensibilizarea factorilor de decizie, a mediului academic, a sectorului privat, a mass-media și a cetățenilor cu privire la agenda de transformare ecologică și dezvoltarea durabilă, precum și la necesitatea adaptării la consecințele schimbărilor climatice (inclusiv inacțiunea), cu un accent deosebit pe aspectele de gen, precum și pe includerea copiilor și tinerilor; dezvoltarea unor comportamente de consum durabile / sensibilizarea cu privire la problema schimbărilor climatice, amprenta de carbon și alegerile consumatorilor

---

[7] COM(2020) 381 final

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

- Activități de networking și asistență tehnică pentru a crea un mediu propice pentru parteneriate ecologice și locuri de muncă ecologice, în care durabilitatea, inovarea, digitalizarea, justiția socială și de mediu sunt pietrele de temelie;

- Crearea de capacități la nivel național, sectorial și privat pentru a promova și a avansa agenda de dezvoltare ecologică în Moldova.

- Dezvoltarea conștientizării adaptării la schimbările climatice, eventual unele proiecte-pilot privind adaptarea în orașe/unele analize ale rezilienței climatice a infrastructurii existente și planificate.

- Finanțarea participării Moldovei la platformele/programele UE de schimb de cunoștințe legate de schimbările climatice/sănătate.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică 3 al EIP: „Creșterea eficienței energetice"

În cadrul Rezultatului 2.2 – Implementarea de proiecte-pilot ecologice în domeniul energiei și al inovării ecologice, cu scopul de a atrage investiții private

Se va sprijini implementarea celor mai relevante proiecte rezultate din inițiativele dezvoltate în cadrul platformelor părților interesate. Abordarea preferată va fi facilitarea parteneriatelor public-privat (PPP) cu scopul de a atrage investiții private și, în același timp, de a aborda provocările cheie în materie de mediu.

Activități posibile:

- Crearea de parteneriate public-privat pentru extinderea utilizării tehnologiilor și sistemelor de energie regenerabilă în zonele cheie ale țării, cu scopul de a contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

- Demonstrarea unor abordări inovatoare în domeniul salubrității pentru reducerea poluării în regiunile cele mai expuse;

- Crearea de noi modele de afaceri de-a lungul lanțului valoric al economiei circulare și în conformitate cu abordarea de producție curată și eficientă din punct de vedere al resurselor, asigurându-se integrarea dimensiunii de gen;

- Implementarea celor mai relevante proiecte din portofoliu, având în vedere și atragerea de investiții private;

- Realizarea primelor stații pilot ale sistemului moldovenesc de monitorizare a calității aerului, precum și sprijinirea implementării de tehnologii/echipamente inovatoare pentru reducerea poluării aerului.

Această acțiune va contribui la inițiativa emblematică 3 a EIP: „Creșterea eficienței energetice".

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

În cadrul Rezultatului 2.3 – Creşterea capacităţii instituţiilor publice de a pune în aplicare legislaţia din capitolul „Mediu" al Acordului de asociere UE-MD (AA).

În ceea ce priveşte calitatea aerului şi mediul, se va acorda sprijinul necesar pentru a creşte capacitatea părţilor interesate relevante, precum şi pentru a contribui la înfiinţarea primelor staţii automate ale reţelei de monitorizare a calităţii aerului.

Activităţi posibile:

- Consolidarea capacităţilor operatorilor, sectorului privat şi funcţionarilor publici în aplicarea şi punerea în practică a principiilor şi cerinţelor legislaţiei de mediu;

- Implementarea activităţi de consolidare a capacităţilor pentru părţile interesate relevante şi autorităţile publice, asigurându-se că se abordează şi problema egalităţii de gen.

2.3. Integrarea

Rezultatul evaluării riscurilor climatice (CRA) (relevant pentru proiecte şi/sau intervenţii specifice în cadrul unui proiect).

Evaluarea CRA a concluzionat că această acţiune prezintă un risc nul sau scăzut (nu este necesară o evaluare suplimentară). Aspectele de mediu vor fi abordate în timpul elaborării proiectelor.

Egalitatea de gen şi emanciparea femeilor şi fetelor.

Conform codurilor OCDE privind egalitatea de gen identificate în secţiunea 1.1, această acţiune este etichetată ca G1. Acest lucru înseamnă că principiile egalităţii de gen şi emancipării femeilor sunt obiective importante ale acestei acţiuni.

Principiul egalităţii de gen va fi integrat în activităţile legate de sprijinirea IMM-urilor. O pondere minimă a beneficiarelor de sex feminin va fi stabilită în indicatorii-ţintă care trebuie atinşi. Femeile reprezintă 33,9 % din antreprenorii din Moldova (2018). Acest lucru se concretizează printr-o segregare profesională de gen pe piaţa muncii.

Prin urmare, acţiunea va avea un impact direct asupra femeilor, ca principale beneficiare finale. Punerea în aplicare a acestei acţiuni va fi ghidată de principiile şi obiectivele Planului de acţiune al UE privind egalitatea de gen III[8]. Rezultatele şi impactul acţiunii vor fi defalcate pe sexe. Mai precis, toate datele referitoare la persoane vor fi colectate cu defalcare pe sexe, iar impactul acţiunii asupra statutului bărbaţilor şi femeilor va fi analizat.

Drepturile omului

---

[8] Planul de acţiune al UE privind egalitatea de gen (GAP) III este o comunicare comună a Comisiei Europene şi a Înaltului Reprezentant JOIN(2020) 17 final.

Traducere din limba engleză în limba română

În implementarea programului se va aplica abordarea bazată pe drepturile omului, care se va fundamenta pe principiile bunei guvernanțe, egalității și incluziunii grupurilor defavorizate din punct de vedere social sau economic.

Dizabilitate

Conform codurilor DAC ale OCDE privind dizabilitatea identificate în secțiunea 1.1, această acțiune este etichetată ca D1. Acest lucru implică faptul că incluziunea persoanelor cu dizabilități este un obiectiv important al acestei acțiuni.

Democrație

Aspectele legate de consolidarea capacităților din cadrul acestui program se vor concentra pe sprijinirea și consolidarea angajamentului guvernului Republicii Moldova față de principiile administrației publice elaborate de Comisia Europeană în strânsă cooperare cu OCDE/SIGMA.

Sensibilitate la conflicte, pace și reziliență

Sensibilitatea la conflicte a acțiunii va fi asigurată prin alocarea unei părți din buget pentru activități care permit regiunii Transnistria să beneficieze de sprijinul acestei acțiuni, aplicând abordarea măsurilor de consolidare a încrederii ale UE.

Reducerea riscului de dezastre

Reducerea riscului de dezastre va fi abordată în cadrul priorității B din perspectiva adaptării la schimbările climatice, în conformitate cu Cadrul de la Sendai. Activitățile de consolidare a capacităților vor include, de asemenea, reducerea riscului de dezastre ca parte a transformării ecologice sistemice.

Alte aspecte relevante, dacă este cazul

Inovația va fi încurajată. Ar trebui utilizată pe cât posibil o abordare participativă pentru a integra beneficiarii finali în procesul de modernizare. Inovația va fi încurajată și în punerea în aplicare a activităților concrete ale acestei acțiuni (de exemplu, modele de afaceri inovatoare, inclusiv digitalizarea, produse și servicii inovatoare, noi piețe de desfacere, metode de predare inovatoare etc.).

2.4. Logica intervenției

Logica intervenției care stă la baza acestei acțiuni este următoarea:

Impact: Contribuirea la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă și incluzivă, precum și pregătirea terenului pentru o tranziție ecologică completă în Republica Moldova.

Ipoteze

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

Pentru ca lanțul de rezultate să fie valabil, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții externe necesare și pozitive:

Ipoteze în cadrul Rezultatului 1:

- Există voință politică pentru îmbunătățirea climatului de afaceri, punerea în aplicare a AA/DCFTA și continuarea sprijinului acordat sectorului IMM-urilor.

- Ipoteze în cadrul Rezultatelor 1.1, 1.2 și 1.3 :

- Există programe naționale relevante de sprijinire a IMM-urilor;

- Serviciul vamal este dispus și are capacitatea necesară pentru a implementa NTS compatibil cu NCTS;

- Serviciul vamal colaborează cu asistența tehnică furnizată pentru elaborarea ghișeul vamal unic;

- Resursele financiare și umane ale laboratorului sunt majorate în mod corespunzător pentru a asigura capacitățile de testare (în special pentru metodele nou acreditate și echipamentele achiziționate).

Ipoteze în cadrul Rezultatului 2:

- Există voința politică de a adopta o agendă de transformare ecologică pentru Republica Moldova;

- Ministerele de resort și instituțiile relevante sunt cooperante și deschise pentru a sprijini schimbările.

Ipoteze specifice în cadrul Rezultatelor 2.1 și 2.2:

- Părțile interesate cheie sunt deschise pentru a primi sensibilizare și capacitate;

- Nu există obstacole ascunse împotriva mecanismelor de coordonare interinstituțională.

Ipoteze specifice în cadrul Rezultatelor 2.3:

- Ministerul Mediului este angajat, precum și instituțiile locale relevante.

Logica de intervenție care stă la baza acestei acțiuni este că aceasta va contribui la impact deoarece următoarele trei rezultate se vor materializa ca urmare a punerii sale în aplicare cu succes:

Rezultatul 1: Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri

Rezultatul 1 va fi îndeplinit prin realizarea următoarelor patru rezultate:

Rezultatul 1.1 IMM-urile sunt sprijinite într-un mod sensibil la gen, inclusiv pentru a valorifica noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale și pentru a avea un acces mai bun la finanțare

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

Rezultatul 1.1 va fi realizat prin sprijinul financiar acordat Programelor Naționale de Sprijin pentru IMM-uri, așa cum este descris în secțiunea 2.2 de mai sus. Cel puțin 600 de IMM-uri, inclusiv cel puțin 250 de IMM-uri deținute de femei, vor primi sprijin prin granturi în urma unor proceduri competitive. Cel puțin 50% dintre acestea vor putea valorifica noi oportunități în sectoare cu potențial de creștere ridicat. Ecologizarea, digitalizarea și internaționalizarea IMM-urilor vor fi sprijinite, împreună cu inovarea. Companiile cu probleme rezultate din criza generată de COVID-19 vor fi sprijinite prin intermediul Programului „A doua șansă pentru IMM-uri". Reindustrializarea va fi sprijinită prin programul Re-tech. Investițiile productive ale imigranților vor fi încurajate în continuare în cadrul continuării Programului PARE 1+1. Antreprenoriatul feminin va fi stimulat în continuare în cadrul Programului „Femeile în Afaceri", cu accent pe IT, STEM, industrie și alte nișe de afaceri în care femeile sunt subreprezentate. Dezvoltarea turismului rural va fi sprijinit în cadrul viitorului Program de Ecoturism, acordând o atenție deosebită promovării unui model economic durabil care implică protejarea resurselor naturale. Sprijinul UE va duce la investiții noi de cel puțin 15 milioane EUR în diferite sectoare ale economiei (presupunând că cinci milioane EUR vor fi alocați acestui rezultat (raport de levier 1:3). Beneficiarii granturilor vor avea, de asemenea, acces la serviciile de consultanță și mentorat necesare. Sprijinul acordat se va reflecta în progresul înregistrat în dimensiunea politicii de inovare a indicelui politicii pentru IMM-uri, precum și în dimensiunile internaționalizării și accesului la finanțare.

Rezultatul 1.2 Îmbunătățirea capacităților de facilitare a comerțului ale serviciului vamal al Republicii Moldova și sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghișeului vamal unic (SW).

Rezultatul 1.2 va fi realizat prin instituirea unui sistem național de tranzit (NTS) compatibil cu NCTS. Republica Moldova intenționează să adere la Convenția privind tranzitul comun (CTC) cât mai curând posibil. Acest lucru este prevăzut și în cadrul AA/DCFTA. Un proiect anterior de înfrățire al UE a pregătit proiectul de cadru juridic pentru punerea în aplicare a NCTS și pentru aderarea la CTC. Acum este necesar să se creeze software-ul pe baza noii specificații NCTS - faza 5. NTS va fi integrat în sistemul existent de gestionare vamală ASYCUDA World (AW), cu posibilitatea de a fi utilizat separat de acesta. Aplicația IT va fi dezvoltată pe baza următoarelor condiții minime:

0. Modulul NCTS P5 ar trebui dezvoltat astfel încât să poată fi utilizat separat de AW, prin urmare nu ar trebui dezvoltat pe platforma SoClass;

1. Modulul ar trebui să fie „open source", astfel încât funcționalitatea sa să nu fie condiționată de nicio licență;

2. Dezvoltatorii ar trebui să instruiască experți din cadrul Diviziei IT a Serviciului Vamal pentru a putea asigura întreținerea modulului NCTS P5 în viitor, pe cont propriu.

Traducere din limba engleză în limba română

Se preconizează că sistemul va fi dezvoltat şi testat într-o perioadă de 24 de luni. Dacă finanţarea va fi disponibilă până la sfârşitul anului 2021 şi se vor efectua unele lucrări pregătitoare între timp, Moldova poate avea un NTS operaţional (compatibil cu NCTS) în 2023 şi se va alătura CTC în 2024. Beneficiile acestuia sunt numeroase atât pentru Moldova, cât şi pentru UE, ca să menţionăm doar posibilităţile mult mai bune de combatere a fraudei şi contrabandei, precum şi de facilitare a comerţului.

În plus, va fi comandat un studiu de fezabilitate privind implementarea Ghişeului Vamal Unic, pentru a oferi informaţii despre implementarea sa practică.

Rezultatul 1.3 Capacităţi naţionale sporite pentru monitorizarea reziduurilor în produsele agroalimentare

Capacităţile interne de testare în laboratoare (siguranţa alimentară, fitosanitare şi veterinare/sănătate animală) vor fi extinse pentru a implementa pe deplin Planurile naţionale de monitorizare a reziduurilor, pentru a asigura conformitatea produselor agroalimentare cu limita maximă admisă de pesticide şi medicamente veterinare. Capacităţile naţionale consolidate vor permite extinderea gamei de reziduuri şi a cantităţilor de probe (numărul de probe) prin metode de referinţă acreditate în laboratorul naţional, reducând în acelaşi timp timpul de obţinere a rezultatelor probelor testate (testarea conformităţii), dar şi posibilitatea de a genera acces pentru operatorii din sectorul alimentar la o reţea modernă de laboratoare care permite efectuarea de autocontroale şi programe de monitorizare a reziduurilor la furnizori şi de-a lungul lanţurilor valorice. Capacităţile sporite ale Agenţiei Naţionale pentru Siguranţa Alimentară şi ale structurilor sale descentralizate nu numai că vor contribui la siguranţa consumatorilor la nivel naţional şi la accesul la alimente sigure, sănătoase şi nutritive, dar vor pregăti şi accesul la noi pieţe pentru aceste produse, inclusiv autorizarea de tranzitare şi export a unor produse suplimentare către Uniunea Europeană.

Proiectul va include achiziţionarea echipamentelor necesare şi instruirea personalului implicat (laborator şi inspecţie). Vor fi integrate activităţi selectate pentru consolidarea legăturii dintre autorităţile publice şi entităţile private (inclusiv IMM-urile). Procedurile de control al calităţii şi practicile de validare a tuturor metodelor de testare a reziduurilor vor fi aliniate cu cerinţele relevante ale UE, inclusiv Strategia „De la fermă la furculiţă".

Rezultatul 2: Creşterea gradului de conştientizare şi a capacităţii părţilor interesate de a pune în aplicare o agendă ecologică transformativă, care să ofere, de asemenea, proiecte ecologice şi eco-inovative esenţiale, precum şi un sistem îmbunătăţit de monitorizare a calităţii aerului

Rezultatul 2 va fi îndeplinit prin realizarea următoarelor trei rezultate:

Rezultatul 2.1: Cadrul socio-economic favorabil necesar pentru o tranziţie ecologică în vederea unei tranziţii ecologice pentru Moldova este în vigoare

Traducere din limba engleză în limba română

O agendă verde transformativă are drept scop crearea „condițiilor favorabile" și a bazelor pentru o Tranzacție ecologică în Republica Moldova pentru a declanșa o dezvoltare economică durabilă și sustenabilă. Agenda verde transformativă, în conformitate cu european, va fi structurată în jurul următorilor piloni:

1. Economia circulară și eficiența energetică și a resurselor: cu un accent specific pe modelele de afaceri, practicile și Eco tehnologiile de-a lungul lanțului valoric circular, astfel încât să se creeze condiții favorabile în domeniile gestionării deșeurilor, producției industriale și alimentare, prelucrării și comercializării, utilizării circulare a resurselor naturale, dar și construcțiilor și clădirilor, sectoarelor de mobilitate și Eco inovării, asigurându-se, de asemenea, că dimensiunea de gen este luată în considerare în mod corespunzător. În special, gestionarea eficientă a resurselor naturale, inclusiv a apei, și modalitățile inovatoare de păstrare a materiilor prime și secundare în lanțuri valorice semnificative din punct de vedere economic ar putea constitui forțe motrice puternice pentru economia Republicii Moldova.

II. Schimbările climatice: Abordarea schimbărilor climatice prin acțiuni de atenuare și de adaptare. Accentul se va pune pe dezvoltarea regională și teritorială inteligentă și pe responsabilizarea cetățenilor, inclusiv utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru îmbunătățirea sistemelor de planificare spațială și monitorizare și, eventual, pentru îmbunătățirea furnizării de servicii publice locale bazate pe date, cu accent pe adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora.

III. Eco inovarea și bioeconomia: cu un accent specific pe energia verde, Eco inovarea și potențialul pentru bioeconomie/biotehnologie, definind în mod ideal o strategie pentru Moldova. Aceasta ar putea include, de asemenea, utilizarea integrată și participativă a terenurilor și planificarea spațială pentru a sprijini procesul de luare a deciziilor în cunoștință de cauză, luând în considerare și dimensiunea de gen,

Cadrul favorabil pentru o economie verde favorabilă incluziunii, vizat de Agenda verde transformativă, are ca scop asigurarea coerenței între politicile economice și de mediu în domenii relevante precum mediul de afaceri, finanțarea și investițiile, ocuparea forței de muncă. Agenda transformativă se va baza pe lacunele existente între politicile și strategiile sectoriale sau naționale și nu se va limita la proiecte specifice, ci va analiza intervențiile strategice, legate de măsurile de reglementare și stimulentele financiare.

Agenda transformativă va servi, printre altele, la

- Îmbunătățirea coordonării instituționale a politicilor economice, de afaceri și de mediu.

- Creșterea gradului de conștientizare și a capacităților factorilor de decizie politică și ale părților interesate cu privire la economia ecologică favorabilă incluziunii.

- Creșterea participării părților interesate la elaborarea politicilor privind economia ecologică

- Facilitarea tranziției către modele durabile de producție și consum

Traducere din limba engleză în limba română

- Facilitarea creării unei rezerve de proiecte ecologice şi Eco inovative (dintre care unele vor fi puse în aplicare în cadrul Rezultatului 3.2 de mai jos)

Agenda verde transformativă pentru Moldova va crea o umbrelă pentru mai multe iniţiative existente, dar încă dispersate, şi va dezvolta cadrul pentru o tranziţie de succes către o dezvoltare economică mai ecologică. Odată pus în aplicare, cadrul favorabil ar putea permite, de asemenea, introducerea unor stimulente suplimentare bazate pe piaţă pentru reducerea poluării, generând în acelaşi timp fonduri, precum şi subvenţii specifice şi/sau stimulente pentru atragerea investiţiilor private.

Rezultatul 2.2 Desfăşurarea de proiecte ecologice pilot privind energia şi Eco inovarea în vederea atragerii investiţiilor private

Inovarea este un element indispensabil al unei tranziţii ecologice şi o oportunitate de afaceri pentru sectorul privat de a-şi spori eficienţa, reducând în acelaşi timp amprenta asupra mediului. De asemenea, ea stă la baza atingerii obiectivelor-cheie ale „European Green Deal (Pactul verde european)", cum ar fi poluarea zero şi neutralitatea carbonului. În Moldova, sectorul energetic are cel mai mare potenţial pentru politicile de atenuare, prin urmare, punerea în aplicare a soluţiilor energetice durabile în diferite sectoare ale economiei oferă o oportunitate nu numai de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, ci şi de a crea parteneriate durabile abilitate să furnizeze noi tehnologii şi sisteme energetice. Deşeurile sunt un alt emiţător de gaze cu efect de seră de prim rang şi, de asemenea, un poluator major alături de procesele industriale, dar care, în acelaşi timp, pot genera noi fluxuri de materiale secundare şi noi oportunităţi economice legate de acestea.

Proiectele de energie verde şi Eco inovative ar putea fi concepute în jurul aceloraşi piloni descrişi în cadrul Rezultatului 3.1, cu titlu de exemplu:

I. Tehnologii şi sisteme energetice cu emisii reduse de carbon: cu accent special pe sursele regenerabile de energie şi potenţialul acestora de a aborda problema securităţii energetice şi a sărăciei, contribuind în acelaşi timp la atenuarea schimbărilor climatice.

II. Economia circulară: cu accent specific pe investiţiile în reproiectarea modelelor de afaceri şi a practicilor actuale de producţie şi consum, precum şi pe sprijinirea oportunităţilor de afaceri emergente pe care Eco inovarea şi economia circulară le oferă pentru a fi mai eficiente din punctul de vedere al resurselor, mai curate şi mai ecologice.

III. Monitorizarea mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor digitale, în vederea creşterii eficienţei şi a reducerii poluării. Ca exemplu, primul proiect pilot al staţiilor de monitorizare a calităţii aerului va fi sinergic cu înfrăţirea descrisă mai jos.

Seria de proiecte realizate în cadrul Rezultatului 3.1 va contribui la pregătirea unui număr de proiecte eco-inovative ecologice care vizează furnizarea de soluţii noi şi/sau semnificativ îmbunătăţite care optimizează utilizarea resurselor, evită sau reduc emisiile dăunătoare mediului

Traducere din limba engleză în limba română

şi minimizează fluxul de materiale şi energie. Proiectele ecologice şi Eco inovative vor sprijini, de asemenea

- adoptarea de tehnologii de vârf în sectoarele economice cheie pentru a realiza o creştere eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;

- integrarea sectorului privat în agenda de transformare ecologică şi mobilizarea fondurilor publice şi private canalizate către problemele climatice şi de mediu, asigurându-se că dimensiunea de gen este reprezentată în mod corespunzător în acest proces;

- stimularea cererii, a investiţiilor şi a sensibilizării cu privire la abordările Eco inovative în rândul sectoarelor public şi privat şi la antreprenoriatul în domeniul mediului, cu un accent special pe întreprinderile conduse de femei.

Proiectele ecologice şi eco-inovative vor pune bazele adoptării în continuare a practicilor cu emisii reduse de carbon, eficiente din punct de vedere energetic şi al utilizării resurselor şi vor pregăti calea pentru investiţii ulterioare într-un viitor Green Deal în Republica Moldova.

Rezultatul 2.3 Creşterea capacităţii instituţiilor publice în ceea ce priveşte punerea în aplicare a legislaţiei în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-MD (AA).

În ceea ce priveşte calitatea aerului şi legislaţia de mediu, va fi acordat sprijinul necesar pentru a spori capacitatea părţilor interesate relevante, precum şi pentru a contribui la punerea în funcţiune a primelor staţii automate, descrise la Rezultatul 2.2 printre posibilele proiecte Eco inovative, ca parte a reţelei de monitorizare a calităţii aerului.

2.5. Matricea indicativă a cadrului logic

MODALITATEA PROIECTULUI (3 niveluri de rezultate / indicatori / sursă de date / ipoteze - fără activităţi

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIŞINĂU
MINISTERUL JUSTIŢIEI

Traducere din limba engleză în limba română

Rezultate	Şirul rezultatelor (): Principalele rezultate preconizate (maximum 10)	Indicatori 0· (cel puţin un indicator per Rezultatul aşteptat)	Valori de referinţă (valori şi ani)	Scopuri (valori şi ani)	Sursă de date	Presupuneri
Impact	*Să contribuie la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă şi favorabilă incluziunii, precum şi să deschidă calea către un Acord verde cu drepturi depline pentru Republica Moldova*	*1. Clasamentul competitivităţii globale al Republicii Moldova* *2. Scorul competitivităţii globale al Republicii Moldova* *3. Productivitatea carbonului (tCO_{2eq} pe unitate de PIB)*	86(2019) 56,7 (2019) 2.3 tCC_{2eq}/PIB (2019)	70 (2026) 61 (2026) <2.3 tCO_{2eq}/PIB (2026)	Raportul privind competitivitatea globală al Forumului Economic Mondial Raportul Republicii Moldova în cadrul UNFCCC	*Nu se aplică*
Rezultatul 1	***1. Îmbunătăţirea climatului investiţional, a oportunităţilor comerciale, a capacităţii de inserţie profesională şi a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri***	*1.1 Creşterea PIB* 1.2 Rata de ocupare a forţei de muncă pe sexe (%,15+)	-7,2% (2020) 44 % - bărbaţi 37 % - femei (2019)[9]	3,6 %(2026) 50% - bărbaţi 40% - femei (2026)	Statistici naţionale	Există voinţă politică pentru îmbunătăţirea climatului de afaceri, punerea în aplicare a AA/DCFTA şi continuarea sprijinului acordat sectorului IMM-urilor

[9] https://statbank.statistics.md/PxWeb/pxWeb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_03%20MUN2019_MUN010/MUN110200.px/table/tableViewLay-out1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

Traducere din limba engleză în limba română

Rezultatul 2	***2. Creşterea gradului de conştientizare şi a capacităţii părţilor interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformativă, care să ofere, de asemenea, proiecte-cheie ecologice, eficiente din punct de vedere energetic şi al resurselor şi Eco inovative, precum şi un sistem îmbunătăţit de monitorizare a calităţii aerului şi a mediului***	*2.1 Adoptarea documentului de politici publice privind energia şi clima la nivel naţional* *2.2 Numărul de evenimente politice la nivel înalt privind agenda verde organizate de părţile interesate cheie* *2.3 Volumul investiţiilor în economia verde*	Fără NECP (2021) 0(2021) 0(2021)	NECP este în vigoare (2024) 3 (2024) 30 m EUR (2024)	Rapoarte de proiect OCDE GGKP	Există voinţă politică de a adopta o agendă transformatoare verde pentru Republica Moldova. Ministerele şi instituţiile relevante cooperează şi sunt deschise să sprijine schimbările.
Rezultatul 1 legat de Rezultatul 1	*1.1 IMM-urile sunt sprijinite într-un mod care ţine cont de dimensiunea de gen, inclusiv pentru a valorifica noi oportunităţi în domenii cu potenţial de creştere ridicat, cum ar fi agricultura, producţia industrială, ecologizarea economiei şi pieţele digitale şi pentru a avea*	*1.1.1 Progrese în dimensiunea de internaţionalizare a indicelui politicii pentru IMM-uri* *1.1.2 Progrese în dimensiunea politicii de inovare a indicelui politicii pentru IMM-uri* *1.1.3 Volumul granturilor acordate IMM-urilor, în funcţie de sexul pe care îl deţine proprietarul de IMM*	2,74 (2020) 2,99 (2020) 8m EUR (2024) 15 m EUR (2026) 50% (2026)	3,00 (2026) 3,3 (2026) 8 m EUR (2024) 15 m EUR (2026) 50% (2026)	Raportul indexului politicilor pentru IMM-uri Rapoarte de proiect	Există programe naţionale relevante de sprijin pentru IMM-uri

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIŞINĂU, JUSTIŢIEI

Traducere din limba engleză în limba română

	un acces mai bun la finanțare	*1.1.4 Volumul noilor investiții ale IMM-urilor sprijinite cu granturi UE, în funcție de sexul pe care îl deține proprietarul de IMM* *1.1.5 Ponderea beneficiarilor de granturi care au valorificat noi oportunități în domenii cu potențial de creștere ridicat, în funcție de sexul pe care îl deține proprietarul de IMM*				
		1.1.6 Numărul total de IMM-uri sprijinite, în funcție de sexul proprietarului de IMM, dintre care femeile au condus *1.1.7 Numărul de IMM-uri care au devenit digitale cu sprijin UE, în funcție de sexul proprietarului de IMM* *1.1.8 Progrese în ceea ce privește dimensiunea accesului la finanțare a indicelui politicii pentru IMM-uri, în funcție de sexul proprietarului de IMM*	0 (2020) 0(2020) 3,61 (2020)	310 (2026) Cel puțin 70 (2026) 4,00 (2024)		
Rezultat ul 2 legat		*1.2.1 Sistemul Național de*	Compatibil cu NCTS,	NTS compatibil		

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

de Rezultat ul 1	***1.2 Capacităţile de facilitare a comerţului ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova sunt îmbunătăţite şi se sprijină lucrările pregătitoare pentru implementare a Ghişeului Unic Vamal (SW)***	*Tranzit (NTS) compatibil cu NCTS este instituit* 1.2.2 Studiul de fezabilitate privind implementarea SW este elaborat 1.2.3 Sistemul Informatic de Management Vamal ASYCUDA World este modernizat în conformitate cu prevederile noului Cod Vamal	NTS nu este disponibil (2020) Studiul de fezabilitate nu este disponibil în 2020 Sistemul informaţional de gestionare a vămilor ASYCUDA World nu este pe deplin compatibil cu noul cod vamal (mijlocul anului 2023)	cu NCTS este implementat, testat şi evaluat pozitiv (2023-2024) Studiul de fezabilitate va fi disponibil până la mijlocul anului 2023 ASYCUDA modernizat în conformitate cu prevederile noului Cod Vamal până la sfârşitul anului 2023	Evaluarea DG TAXUD a pregătirii Republicii Moldova de a adera la Convenţie Raport de proiect Raport de proiect	Disponibilitate a serviciului vamal de a implementa sistemul naţional de reglementare (NTS) compatibil cu NCTS Serviciul Vamal colaborează cu TA-ul furnizat
Rezultat ul 3 legat de Rezultat ul 1	***1.3 Capacităţile naţionale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare sporite***	*1.3.1 Numărul de metode suplimentare de testare de laborator la laboratoarele naţionale de referinţă validate/acreditate cu sprijinul UE* *1.3.2 Creşterea procentuală a probelor de testare pentru reziduurile selectate* *1.3.3 Reducerea timpului în obţinerea rezultatelor*	0(2020) 0(2020) 0(2020) 0(2020)	2 (2024) 20% (2024) 50% (2024) >30 (2024)	Planul naţional ANSA de monitorizare a reziduurilor; Raportul anual ANSA/Laboratoare	Resursele financiare şi umane ale laboratorului sunt majorate în mod corespunzător pentru a asigura capacităţile de testare (în special pentru metodele nou acreditate şi echipamentele achiziţionate).

Traducere din limba engleză în limba română

		testelor pentru reziduurile selectate *1.3.4 Numărul de personal de laborator şi inspectori instruiţi*				
Rezultatul 1 legat de Rezultatul 2	***2.1 Cadrul socio-economic necesar pentru o tranziţie verde, în perspectiva unei tranziţii verzi pentru Moldova, este în vigoare***	*2.1.1 Numărul de întâlniri pentru dialog politic în cadrul Platformelor părţilor interesate sprijinite de proiect* *2.1.2 Document de politici publice privind politicile verzi (de exemplu, proiectul de strategie privind bioeconomia) elaborat de părţile interesate* *2.1.3 Mecanism instituţional de coordonare pe mai multe niveluri privind politicile economice, de afaceri şi de mediu stabilit cu sprijinul proiectului şi numărul de actori implicaţi în aceste mecanisme (dezagregat pe sexe)* *2.1.4 Instrumente de politică pentru o economie verde incluzivă elaborate*	0(2021)	30 (2024) 3 (2024) 12 (2024) 3 (2024) 100 (2024)	Rapoarte de progres ale proiectului	Părţile interesate cheie sunt deschise să primească conştientizare şi capacitate. Nu există obstacole ascunse împotriva mecanismelor interinstituţionale de încoronare.

Traducere din limba engleză în limba română

		2.1.5 Numărul de funcţionari publici şi alte părţi interesate dotate cu abilităţile, cunoştinţele şi competenţele necesare pentru tranziţia verde, defalcate pe sexe				
Rezultatul 2 legat de Rezultatul 2	***.2 Implementarea de proiecte pilot verzi în domeniul energiei şi Eco inovaţiei în vederea atragerii de investiţii private***	*2.2.1 Valoarea investiţiilor private suplimentare atrase în proiecte ecologice şi ecoinovatoare* *2.2.2 Numărul de proiecte ecologice şi ecoinovatoare lansate* *2.2.3 Numărul de staţii automate de monitorizare a calităţii aerului existente*	0 (2021)	1.000.000 EUR (2024) 5 (2024) 4 (2024)	Rapoarte privind progresul proiectului	Părţile interesate cheie sunt deschise să primească conştientizare şi capacitate Nu există obstacole ascunse împotriva mecanismelor interinstituţionale de încoronare.
Rezultatul 3 legat de Rezultatul 2	***2.3 Capacitate sporită a instituţiilor publice în implementarea a legislaţiei din cadrul Capitolului privind mediul din Acordul de Asociere (AA) UE-MD***	*2.3.1 Numărul de părţi interesate instruite de proiect, defalcate pe sexe*	0 (2021)	50 (2024)	Rapoarte privind progresul proiectului	Ministerul Mediului este angajat, precum şi instituţiile locale relevante

Traducere din limba engleză în limba română

3. MĂSURI DE PUNERE ÎN APLICARE

3.1. Modalități de punere în aplicare

Comisia se va asigura că sunt respectate normele și procedurile adecvate ale UE pentru acordarea finanțărilor către terți, inclusiv procedurile de revizuire, dacă este cazul, și conformitatea acțiunii cu măsurile restrictive ale UE[10].

3.1.1. Gestionarea directă (Subvenții)

4.3.1.1 Subvenții: (gestiune directă)

(a) Scopul subvenției (subvențiilor)

Subvenția va contribui la realizarea Obiectivului Specific (Rezultat) 1: Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri și, în mod concret, a Rezultatului 1.1 - IMM-urile sunt sprijinite în mod sensibil la dimensiunea de gen, inclusiv pentru a profita de noi oportunități în domenii cu potențial ridicat de creștere, cum ar fi agricultura, producția industrială, ecologizarea economiei și piețele digitale și pentru a avea un acces mai bun la finanțare.

Subvențiile pot fi acordate în scopul punerii în aplicare a activităților care contribuie la realizarea oricăruia dintre obiectivele specifice transversale. Se poate considera că astfel de subvenții completează și integrează oricare dintre activitățile aflate deja în curs de implementare în cadrul oricăreia dintre componentele prezentei acțiuni.

(b) Tipul de solicitanți vizați

Solicitantul vizat va fi un organism public cu experiență dovedită și capacități operaționale suficiente pentru a pune în aplicare programe complexe de sprijinire a IMM-urilor.

(c) Justificarea unei subvenții directe

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite responsabil al Comisiei, subvenția poate fi acordată fără cerere de propuneri Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODA).

Entitatea care urmează să fie desemnată a fost selectată pe baza următoarelor criterii

- caracterul acțiunii

---

[10] www.sanctionsmap.eu Vă rugăm să rețineți că harta sancțiunilor este un instrument IT pentru identificarea regimurilor de sancțiuni. Sursa sancțiunilor provine din actele juridice publicate în Jurnalul Oficial (JO). În caz de discrepanță între actele juridice publicate și actualizările de pe site-ul web, prevalează versiunea din JO.

Traducere din limba engleză în limba română

- capacitatea operațională

- valoarea adăugată

Sub responsabilitatea ordonatorului de credite competent al Comisiei, recurgerea la acordarea unei subvenții fără cerere de propuneri este justificată de competența tehnică și specializarea beneficiarului, în special de experiența sa unică în punerea în aplicare a programelor naționale de sprijinire a IMM-urilor și de capacitățile operaționale excepționale [cf. Regulamentul financiar 2018, articolul 195 litera (b)]. 195(f)).

4.3.1.2 Înfrățiri (gestionare directă)

(a) Scopul înfrățirii (înfrățirilor)

Înfrățirea va contribui la realizarea obiectivului specific (rezultat) 2 - Creşterea gradului de conştientizare şi a capacității părților interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformativă, oferind, de asemenea, proiecte-cheie ecologice, eficiente din punct de vedere energetic şi al utilizării resurselor şi Eco inovative, precum şi un sistem îmbunătățit de monitorizare a calității aerului şi a mediului şi, în mod concret, a rezultatului 2.3 - Creşterea capacității instituțiilor publice de punere în aplicare a legislației în temeiul capitolului privind mediul din Acordul de asociere UE-MD.

(b) Tipul de solicitanți vizați
Solicitanții vor fi administrațiile statelor membre ale UE sau organismele mandatate de acestea.

3.1.2. Gestiune directă (Achiziții publice)

Achiziția va contribui la realizarea Obiectivului specific 1 - Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională şi a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri şi, în mod concret, a Rezultatului 1.2 Îmbunătățirea capacităților de facilitare a comerțului ale serviciului vamal moldovenesc şi sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghişeului vamal unic (SW).

3.1.3. Gestionarea indirectă cu entități evaluate în cadrul pilonului[11]

4.3.3.1 O parte din această acțiune va fi implementată în cadrul gestiunii indirecte cu organizația internațională UNCTAD. Această punere în aplicare presupune contribuția la realizarea obiectivului specific (rezultat) 1 - Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională şi a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri şi, în mod concret, a rezultatului 1.2 Îmbunătățirea capacităților de facilitare a comerțului ale serviciului vamal al Republicii Moldova şi sprijinirea lucrărilor pregătitoare pentru punerea în aplicare a ghişeului vamal unic (SW).

[11] Semnarea unui acord de contribuție cu entitatea/entitățile alese este condiționată de finalizarea evaluărilor necesare ale pilonilor.

Traducere din limba engleză în limba română

Entitatea care urmează a fi determinată a fost selectată utilizând următoarele criterii

- caracterul acțiunii care vizează realizarea facilitării comerțului.

- capacitatea operațională și experiența necesare pentru punerea în aplicare a software-ului Sistemului național de tranzit în conformitate cu Noul sistem de tranzit informatizat.

- valoarea adăugată în ceea ce privește experiența anterioară vastă în Republica Moldova și istoricul de colaborare excelentă cu Serviciul Vamal.

Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) a fost selectată deoarece organizația îndeplinește criteriile de selecție. Rezultatul 1.2 va fi realizat prin instituirea unui sistem național de tranzit (SNT) compatibil cu NCTS. NTS trebuie să poată funcționa cu sistemul de gestionare vamală existent - ASYCUDA World dezvoltat de UNCTAD. Recent, acesta a fost modernizat cu sprijinul UNCTAD, ceea ce demonstrează capacitatea acesteia de a se ocupa de sisteme informatice complexe. Dezvoltarea noului sistem necesită o cunoaștere aprofundată a ASYCUDA World și acces deplin la acesta, la care UNCTAD răspunde în mod ideal. În plus, UNCTAD implementează practic același proiect în Georgia. Experiența dobândită cu acesta poate oferi o valoare adăugată și anume o perioadă mai scurtă de implementare și, potențial, costuri mai mici. Relațiile de lucru foarte bune stabilite între experții UNCTAD și serviciul vamal al Republicii Moldova reprezintă o valoare adăugată suplimentară. UNCTAD este, de asemenea, cel mai bine poziționat pentru a introduce modificările necesare în ASYCUDA World pentru a permite utilizarea sistemului în cadrul noului cod vamal adoptat.

În cazul în care negocierile cu entitatea menționată anterior eșuează, partea respectivă a acestei acțiuni poate fi pusă în aplicare în gestiune directă, în conformitate cu modalitățile de punere în aplicare identificate în secțiunea 4.3.2.

4.3.3.2 O parte a acestei acțiuni poate fi pusă în aplicare în gestiune indirectă cu o entitate (entități), care va (vor) fi selectată (selectate) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii:

- cunoștințe și expertiză dovedite în domeniul agricol,

- capacitățile operaționale și tehnice necesare pentru asigurarea eficientă a formării și a livrărilor,

- valoare adăugată,

- transparență,

- absența conflictului de interese

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) implică consolidarea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor din produsele agroalimentare (Rezultatul 1.3) și, de asemenea, realizarea obiectivului specific (Rezultatul 1) Îmbunătățirea climatului investițional, a oportunităților comerciale, a capacității de inserție profesională și a mediului de afaceri favorabil pentru IMM-uri.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI

Traducere din limba engleză în limba română

Punerea în aplicare presupune furnizarea de activități de consolidare a capacităților, de formare și de coaching pentru autoritățile publice locale și antreprenori, activități de comunicare și sensibilizare, acreditarea metodelor de laborator și achiziționarea de bunuri.

În cazul în care negocierile cu entitatea menționată anterior eșuează, partea respectivă a acestei acțiuni poate fi pusă în aplicare în gestiune directă, în conformitate cu modalitățile de punere în aplicare identificate în secțiunea 4.3.2.

4.3.3.3 O parte din această acțiune poate fi pusă în aplicare în gestiune indirectă cu o entitate (entități), care va (vor) fi selectată(e) de serviciile Comisiei pe baza următoarelor criterii

- capacitatea operațională, în special în ceea ce privește sensibilizarea și interacțiunea cu părțile interesate locale,

- valoare adăugată în ceea ce privește expertiza tematică privind economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora și Eco inovarea cu emisii reduse de carbon

Punerea în aplicare de către această(aceste) entitate(entități) presupune îmbunătățirea cadrului socio-economic favorabil necesar pentru o tranziție ecologică în vederea unui Green Deal pentru Moldova (Rezultatul 2.1) și desfășurarea de proiecte ecologice pilot privind energia și Eco inovarea în vederea atragerii de investiții private (Rezultatul 2.2). Acesta va contribui, de asemenea, la realizarea obiectivului specific (Rezultatul 2) Creșterea gradului de conștientizare și a capacității părților interesate de a pune în aplicare o agendă verde transformativă, oferind, de asemenea, proiecte-cheie ecologice, eficiente din punct de vedere energetic și al resurselor și Eco inovative, precum și un sistem îmbunătățit de monitorizare a calității aerului și a mediului.

3.1.4. Schimbări de la modul de gestiune indirectă la cel de gestiune directă (și viceversa) din cauza unor circumstanțe excepționale (o a doua opțiune alternativă)

Modalitatea de punere în aplicare preferată în temeiul secțiunilor 4.3.3.1 și 4.3.3.2 este gestiunea indirectă cu organizațiile internaționale. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord cu organizația internațională respectivă, se va recurge la gestionarea directă (achiziții publice) în conformitate cu secțiunea 4.3.2

3.2. Domeniul de aplicare al eligibilității geografice pentru achiziții publice și subvenții

Eligibilitatea geografică în ceea ce privește locul de stabilire pentru participarea la procedurile de achiziții publice și de acordare a subvențiilor și în ceea ce privește originea bunurilor achiziționate, astfel cum sunt stabilite în actul de bază și prevăzute în documentele contractuale relevante, se aplică sub rezerva următoarelor dispoziții.

Traducere din limba engleză în limba română

Ordonatorul de credite competent al Comisiei poate extinde eligibilitatea geografică pe motive de urgență sau de indisponibilitate a serviciilor pe piețele țărilor sau teritoriilor în cauză sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător, în care aplicarea normelor de eligibilitate ar face imposibilă sau extrem de dificilă realizarea acestei acțiuni [articolul 28 alineatul (10) din Regulamentul NDICI-Global Europe].

3.3. Buget indicativ

Componente bugetare orientative	**Contribuția UE (sumă în EUR))**
Rezultatul 1.1 - Sprijin pentru IMM-uri, compus din	
Subvenții (gestiune directă) - secțiunea 4.3.1.1	N/A
Rezultatul 1.2 - Facilitarea comerțului, compus din	
Achiziții publice - secțiunea 4.3.2	N/A
Gestiune indirectă cu UNCTAD - secțiunea 4.3.3.1	**1 200 000**
Rezultatul 1.3 - Capacități naționale pentru monitorizarea reziduurilor din produsele agroalimentare, compus din	
Gestiune indirectă cu o organizație internațională - secțiunea 4.3.3.2	**1 500 000**
Rezultatul 2.1 - Cadrul socioeconomic pentru o tranziție ecologică, compus din	
Gestiune indirectă cu o entitate împuternicită - secțiunea 4.3.3.4	**3 000 000**
Rezultatul 2.2 - Implementarea de proiecte ecologice pilot privind energia și Eco inovarea, compus din	
Gestiune indirectă cu o entitate împuternicită - secțiunea 4.3.3.4	**7 000 000**
Rezultatul 2.3 - Calitatea aerului și mediul, compus din	
Subvenții (gestiune directă) - cf. secțiunea 4.3.1.2	N/A
Total subvenții - secțiunea 4.3.1	**10 000 000**
Achiziție totală - secțiunea 4.3.2	**200 000**
Evaluare - secțiunea 5.2 **Audit -** secțiunea 5.3	**100 000**
Comunicare și vizibilitate - secțiunea 6	N/A
Totaluri	**23 000 000**

3.4. Structura organizatorică și responsabilități

Traducere din limba engleză în limba română

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, reprezentată de ofițerii de program relevanți din cadrul secției de cooperare a Delegației, va fi responsabilă de supravegherea implementării proiectelor.

Entitățile de implementare vor fi responsabile de gestionarea zilnică a proiectelor și de mobilizarea tuturor resurselor necesare. Entitățile de punere în aplicare vor asista beneficiarii proiectelor în instituirea comitetelor directoare ale proiectelor pentru a ghida punerea în aplicare a proiectelor. Comitetele directoare ale proiectului vor supraveghea și valida direcția și politica generală a proiectului (sau alte responsabilități care urmează să fie specificate). Entitatea de implementare va raporta periodic comitetului director al proiectului, care va examina progresele înregistrate în cadrul proiectului și va oferi orientări cu privire la aspectele-cheie. Comitetele directoare ale proiectului se reunesc în mod regulat, orientativ o dată sau de două ori pe an. În caz de necesitate, pot fi convocate reuniuni ad-hoc. Comitetul director al proiectului este alcătuit din reprezentanți ai principalelor părți interesate. Ca parte a prerogativei sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Delegația UE poate participa la structurile de guvernanță de mai sus instituite pentru a guverna punerea în aplicare a acțiunii.

Ca parte a prerogativelor sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia poate participa la structurile de guvernanță menționate mai sus, instituite pentru a guverna punerea în aplicare a acțiunii.

4. MĂSURAREA PERFORMANȚEI

4.1. Monitorizare și raportare

Monitorizarea tehnică și financiară zilnică a punerii în aplicare a acestei acțiuni va fi un proces continuu și va face parte din responsabilitățile partenerului de implementare. În acest scop, partenerul de implementare va institui un sistem permanent de monitorizare internă, tehnică și financiară a acțiunii și va elabora rapoarte periodice de progres (nu mai puțin decât anual) și rapoarte finale. Fiecare raport furnizează o descriere exactă a punerii în aplicare a acțiunii, a dificultăților întâmpinate, a schimbărilor introduse, precum și a gradului de realizare a rezultatelor acesteia (realizări și rezultate directe), măsurate prin indicatorii corespunzători, defalcați în funcție de sex, după caz, folosind ca referință matricea logframe.

Comisia poate efectua vizite suplimentare de monitorizare a proiectelor, atât prin intermediul personalului propriu, cât și prin intermediul consultanților independenți recrutați direct de Comisie pentru revizuiri independente ale monitorizării (sau recrutați de agentul responsabil contractat de Comisie pentru punerea în aplicare a acestor revizuiri).

Roluri și responsabilități pentru colectarea, analiza și monitorizarea datelor:

- Stabilirea liniilor de bază: Liniile de bază, obiectivele și sursele de date au fost definite în logframe. Acestea vor fi reconfirmate sau modificate, dacă este necesar, la momentul contractării. Dacă este necesar, vor fi comandate studii suplimentare.

Traducere din limba engleză în limba română

- Colectarea datelor şi raportarea; Partenerii de implementare vor fi responsabili de colectarea datelor şi raportarea.

- Capacităţi de monitorizare şi evaluare (M&E): Capacităţile de M&E ale ţării partenere sunt consolidate prin intermediul unei intervenţii specifice. Deşi această acţiune nu prevede sprijin specific pentru M&E, aceasta va necesita cu siguranţă implicarea activă a sistemului naţional de M&E.

- Participarea activă şi semnificativă a părţilor interesate: Această acţiune a fost concepută pe baza consultărilor cu un grup larg de părţi interesate, inclusiv guvernul, sectorul de afaceri şi societatea civilă. Acţiunea este în conformitate cu multe dintre priorităţile identificate ca urmare a consultărilor şi cu strategiile şi programele guvernului. Punerea sa în aplicare cu succes va reprezenta o contribuţie semnificativă la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă şi favorabilă incluziunii a Republicii Moldova. De asemenea, aceasta va deschide calea către o tranziţie ecologică cu drepturi depline. Prin urmare, se preconizează că un număr mare de părţi interesate vor beneficia de aceasta şi o vor sprijini în mod activ. Se va acorda atenţia cuvenită sensibilizării cu privire la acţiune şi la beneficiile acesteia pentru a asigura participarea activă a părţilor interesate.

4.2. Evaluare

Având în vedere importanţa acţiunii, se va efectua o evaluare intermediară şi una sau mai multe evaluări finale pentru această acţiune sau pentru componentele acesteia prin intermediul unor consultanţi independenţi contractaţi de Comisie.

Evaluarea intermediară va fi efectuată în scopul rezolvării problemelor, al învăţării, în special în ceea ce priveşte nivelul de realizare a rezultatelor.

Evaluarea finală va fi efectuată în scopul responsabilizării şi al învăţării la diferite niveluri (inclusiv pentru revizuirea politicilor), ţinând seama în special de faptul că pot fi lansate acţiuni de urmărire în cadrul unora dintre priorităţi.

Comisia informează partenerul de implementare cu cel puţin 30 de zile înainte cu privire la datele prevăzute pentru misiunile de evaluare. Partenerul de implementare colaborează eficient şi eficace cu experţii evaluatori şi, printre altele, le furnizează acestora toate informaţiile şi documentele necesare, precum şi accesul la sediul şi la activităţile proiectului.

Partenerul de implementare şi Comisia analizează concluziile şi recomandările evaluărilor şi, dacă este cazul, de comun acord cu ţara parteneră, decid împreună cu privire la acţiunile ulterioare care trebuie întreprinse şi la orice ajustări necesare, inclusiv, dacă este cazul, reorientarea proiectului.

Serviciile de evaluare pot fi contractate în temeiul unui contract-cadru.

4.3. Audit şi verificări

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIŞINĂU
MINISTERUL JUSTIŢIEI

Traducere din limba engleză în limba română

Fără a aduce atingere obligațiilor aplicabile contractelor încheiate pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni, Comisia poate, pe baza unei evaluări a riscurilor, să contracteze misiuni independente de audit sau de verificare pentru unul sau mai multe contracte sau acorduri.

5. COMUNICARE ȘI VIZIBILITATE

Comunicarea și vizibilitatea reprezintă o obligație contractuală pentru toate entitățile care pun în aplicare acțiuni externe finanțate de UE de a face publicitate sprijinului acordat de Uniunea Europeană pentru activitatea lor în rândul publicului relevant.

În acest scop, acestea trebuie să respecte instrucțiunile prevăzute în cerințele de comunicare și vizibilitate din 2018 (actualizate de cerințele de comunicare și vizibilitate în vigoare în cadrul actualei perioade de programare 2021 - 2027), în special în ceea ce privește utilizarea emblemei UE și elaborarea unui plan de comunicare și vizibilitate dedicat, care trebuie completat pentru fiecare acțiune la începutul implementării.

Aceste obligații se aplică în egală măsură, indiferent dacă acțiunile în cauză sunt puse în aplicare de Comisie, de țara parteneră (de exemplu, în ceea ce privește reformele sprijinite prin sprijin bugetar), de contractanți, de beneficiarii de subvenții sau de entitățile mandatate. În fiecare caz, trebuie inclusă o trimitere la obligațiile contractuale relevante în acordul de finanțare respectiv, în contractele de achiziții publice și de grant și în acordurile de delegare.

Măsurile de comunicare și vizibilitate pot fi finanțate din sumele alocate acțiunii. În scopul creșterii vizibilității UE și a contribuției sale la această acțiune, Comisia poate semna sau încheia declarații sau declarații comune, ca parte a prerogativelor sale de execuție bugetară și pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii. Măsurile de vizibilitate și comunicare ar trebui, de asemenea, să promoveze transparența și responsabilitatea privind utilizarea fondurilor.

Ar trebui măsurată eficacitatea activităților de comunicare în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la acțiune și la obiectivele acesteia, precum și cu privire la finanțarea acțiunii de către UE.

Înainte de începerea lucrărilor, partenerii de punere în aplicare informează pe deplin Comisia și delegația/oficiul UE în cauză cu privire la planificarea și punerea în aplicare a activităților specifice de vizibilitate și comunicare. Partenerii de implementare vor asigura o vizibilitate adecvată a finanțării UE și vor raporta comitetelor de monitorizare relevante cu privire la acțiunile de vizibilitate și comunicare, precum și la rezultatele acțiunii în ansamblu.

REPUBLICA MOLDOVA, mun. CHIȘINĂU
MINISTERUL JUSTIȚIEI